

Wystawa historyczna „Wołosi w Ochotnicy i Tylmanowej”

DZIEDZICTWO WOŁOSKIE

Pojawienie się wołoskich pasterzy w naszej części Karpat wywarło decydujący wpływ na dalszy rozwój tych ziem oraz było przyczyną wytworzenia się ich wyrazistego, unikatowego charakteru. Przyniesione przez Wołochów umiejętności pasterskie wraz z obrzędowością, zespołem wierzeń, a nade wszystko poczuciem wolności osobistej przysądziło o wytworzeniu się silnej lokalnej tożsamości oraz poczucia wspólnoty wśród ludzi zamieszkujących tereny karpackie.

ELEMENTY GWARY

STRÓJ REGIONALNY

ORNAMENTYKA I ZDOBNICTWO

TRADYCJE ZBÓJNICTWA

WIERZENIA I OBRZĘDOWOŚĆ

NAZEWNICTWO MIEJSCOWE

PASTERSTWO GÓRSKIE

WOŁOSI W OCHOTNICY I TYLMANOWEJ

1. Hala Gore Gorcowskie
2. Hala Gorcowskie (Pocunowce)
3. Hala Gore Młynieński i Cerhliny
4. Hala Przysłup Dolny
5. Hala Przysłup Górny
6. Hala Ciołki pod Kiczorą (Babieńskie i Młynieńskie)
7. Hala Stus
8. Hala Przechyba i Przechyba
9. Hala Magurki
10. Hala Niżna za Szeroką
11. Pastwiska Znaki i Sucha
12. Hala Kałużna
13. Hala Za Wierchem
14. Hala na Runkach
15. Pastwiska w rejonie Łubań
16. Hala w rejonie Pasterskiego Wierchu
17. Pastwiska w rejonie Suchego Gronia
18. Pastwiska w rejonie Dzwonkówka

Turbacz
Gorce
OCHOTNICA
TYLMANOWA
Łubań
Suchy Gron
Beskid Sądecki
Dunajec

N
S

Pasterze wołoscy pojawili się na Sądecku pod koniec XIV w., zajmując górskie pustkowia nie nadające się do działalności rolniczej. W 1410 r. grupy Wołochów brały udział w obronie ziemi sądeckiej przed najazdem wojsk węgierskich Ścibora ze Ściborzyc. Najazd spustoszył walc leżące w dolinie Dunajca, w tym Tylmanową, czyli hale, leżące na terenie Gminy Ochotnica Dolna to hale pod Gorcem, Przysłupy oraz Ciołki pod Kiczorą. Powstały na początku XV wieku w wyniku działalności Wołochów z grupy Dawida. Do końca XVI w. powstały wszystkie większe hale w Ochotnicy, w tym m.in. Magurki, Przechyba, Runki, Kałużna i Stus. Tylmanowa posiadała ogromne hale u stóp Pasterskiego Wierchu, a także w rejonie Dzwonkówka oraz Suchego Gronia.

Teksty i nadzór merytoryczny: Wojciech Males / Opracowanie graficzne: Marcin Wierzbowski

Dobiegły końca prace związane z opracowaniem wystawy historycznej „Wołosi w Ochotnicy i Tylmanowej”.

Ekspozycja składa się z kilku plansz tzw. **infografik**, zawierających informacje dotyczące

Wołochów i dziedzictwa pozostawionego przez nich: pasterstwa, życia na szałasie, wyrobu oscypka, hal i polan – roślinności, która je porasta oraz procesu zarastania. Treść jest ilustrowana grafikami, które w ciekawy sposób prezentują wiedzę historyczną i kulturę wołoską.

Opisy do plansz przygotował **Wojciech Mulet**, zaś grafikę wykonał **Marcin Wierzchowski**.

Wystawa po raz pierwszy zostanie zaprezentowana podczas promocji komiksu historycznego. Wydarzenie odbędzie się już 28 marca w Wiejskim Ośrodku Kultury w Ochotnicy Górnej.

Szczegóły wkrótce.